

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Ndob/118/2023
Identifikačné číslo spisu:	6123366635
Dátum vydania rozhodnutia:	12.06.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hullová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6123366635.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti I & B s.r.o., Sebechleby 387, IČO: 46 604 588, zastúpenej advokátom Mgr. Jaromírom Likermom, Nové Zámky, Nábrežná 67, proti žalovanej obchodnej spoločnosti HYCA s.r.o., Pezinok, Viničnianska cesta 9, IČO: 35 900 008, zastúpenej advokátom JUDr. Dušanom Mikulášom, Bratislava, Nejedlého 29, o zaplatenie 21 471,64 eura s príslušenstvom, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m na prejednanie a rozhodnutie sporu j e Mestský súd Bratislava III.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica dňa 2. októbra 2023 postúpil spor na prejednanie a rozhodnutie Mestskému súdu Bratislava III z dôvodu, že po podaní odporu žalovanou bol zo strany žalobkyne podaný návrh na pokračovanie v konaní na príslušnom súde podľa § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“).

2. Mestský súd Bratislava III s postúpením sporu nesúhlasil a postupom podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“) vec predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o nesúhlase s postúpením sporu z dôvodu, že vo veci vydaný platobný rozkaz, proti ktorému bol podaný odpor, mal nadobudnúť právoplatnosť, pretože odpor neobsahoval náležitosti stanovené v § 11 zákona o upomínacom konaní. Okresný súd Banská Bystrica mal preto odpor žalovanej podľa § 12 ods. 1 písm. d) zákona o upomínacom konaní odmietnuť ako odpor podaný bez vecného odôvodnenia, a nie vec postupovať na ďalšie konanie Mestskému súdu Bratislava III. Mestský súd Bratislava III nemôže podľa § 2 zákona o upomínacom konaní rozhodovať o odmietnutí odporu, preto je vo veci naďalej kauzálna príslušnosť Okresný súd Banská Bystrica. V tejto súvislosti poukázal na vyjadrenie žalobkyne k odporu zo dňa 30. septembra 2023, v ktorom žalobkyňa uviedla skutočnosti, pre ktoré považuje odpor žalovanej za vecne neodôvodnený. Okresný súd Banská Bystrica tieto skutočnosti žiadnym spôsobom skutkovo a ani právne nevyhodnotil napriek tomu, že posúdenie odporu z hľadiska toho, či odpor je alebo nie je vecne

odôvodnený, je pre jeho ďalší postup v konaní podstatný. Z ustanovenia § 15 ods. 4 zákona o upomínacom konaní síce pre Okresný súd Banská Bystrica vyplýva povinnosť neprihliadať na tam uvedené právne skutočnosti, avšak námietka žalobkyne o vecne neodôvodnenom odpore medzi nimi nie je. Opätovne zdôraznil, že Mestskému súdu Bratislava III neprislúcha právomoc rozhodovať o tom, či odpor je alebo nie je vecne odôvodnený. Pokiaľ teda Okresný súd Banská Bystrica odpor podaný žalovanou bez vecného odôvodnenia nijako nevyhodnotil, je Mestský súd Bratislava III toho názoru, že postúpenie veci je predčasné, keďže Okresný súd Banská Bystrica nedodrжал zákonom stanovený postup pred postúpením veci na všeobecný súd žalovanej, v rámci ktorého bol povinný zisťovať, či žalovanou podaný odpor je skutočne vecne odôvodnený, a to aj s prihliadnutím na námietky vznesené žalobkyňou vo vyjadrení k odporu.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj Najvyšší súd SR“) ako súd spoločne nadriadený Mestskému súdu Bratislava III a Okresnému súdu Banská Bystrica (§ 43 ods. 2 CSP) po preskúmaní veci dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením veci nie je dôvodný.

4. Podľa § 2 zákona o upomínacom konaní, na konanie je kauzálné príslušný Okresný súd Banská Bystrica.

5. Podľa § 3 ods. 1 zákona o upomínacom konaní, konanie sa začína podaním návrhu na vydanie platobného rozkazu (ďalej len „návrh“).

6. Podľa § 3 ods. 4 zákona o upomínacom konaní, ak je žalobca platiteľom dane z pridanej hodnoty, v návrhu môže vyhlásiť, že údaje o uplatňovanom nároku voči žalovanému uviedol v kontrolnom výkaze podľa osobitného predpisu.

7. Podľa § 11 ods. 1 zákona o upomínacom konaní, proti platobnému rozkazu môže žalovaný podať odpor, ktorý musí byť vecne odôvodnený. Podaním odporu sa platobný rozkaz zrušuje; to neplatí, ak bol odpor odmietnutý. Podaný odpor nemožno vziať späť.

8. Podľa § 11 ods. 3 zákona o upomínacom konaní, ak sú žalobca a žalovaný účtovnými jednotkami, žalovaný musí v podanom odpore uviesť, či mu bola doručená faktúra ohľadom uplatňovaného nároku, akým spôsobom s ňou naložil a či voči nemu uplatňovaný nárok eviduje alebo evidoval vo svojom účtovníctve a ak ho neeviduje, z akých dôvodov.

9. Podľa § 11 ods. 4 zákona o upomínacom konaní, ak žalobca v návrhu urobil vyhlásenie podľa § 3 ods. 4, žalovaný musí okrem skutočností podľa odseku 3 v odpore uviesť, či faktúru žalobcu, ktorá sa týka uplatneného nároku, uviedol vo svojom kontrolnom výkaze podľa osobitného predpisu. Ak žalovaný faktúru v kontrolnom výkaze uviedol, na odôvodnenie odporu musí uviesť také skutočnosti, ktoré závažným spôsobom spochybňujú žalobcom uplatnený nárok, a svoje tvrdenia musí v lehote na podanie odporu osvedčiť listinnými dôkazmi, na ktoré sa odvoláva; inak sa odpor nepovažuje za vecne odôvodnený.

10. Podľa § 12 ods. 4 zákona o upomínacom konaní, na účel zistenia skutočností podľa § 11 ods. 4 si súd pred rozhodnutím vyžiada súčinnosť príslušného orgánu.

11. Podľa § 14 ods. 3 zákona o upomínacom konaní, ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí. Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

12. Zo spisu vyplýva, že žalovaná svoj odpor proti platobnému rozkazu podala prostredníctvom na to určeného elektronického formulára, kde v časti D (Pre osoby, ktoré vedú účtovníctvo) v odpovedi na otázku Žalobcom uplatňovaný nárok vediem v účtovníctve zaškrtnúť možnosť Nie a v časti E (Pre platcov dane z pridanej hodnoty) v odpovedi na otázku Faktúru žalobcu, ktorá sa týka uplatneného nároku, som uviedol vo svojom kontrolnom výkaze zaškrtnúť možnosť Nie. V odôvodnení odporu potom uviedla, že uplatnený nárok nie je opodstatnený, tento sa opiera o súpis prác, ktoré neboli v súlade so zmluvou o dielo, zmluvou o združení a projektovou dokumentáciou odkomunikované, одобrené a prevzaté. V zmysle uvedeného bola fakturácia žalobkyne rozporovaná aj pôvodným vedúcim členom zdrużenia v rámci e-mailovej komunikácie a takisto ani v zmysle bodu 7.3.3 uvedenej zmluvy o združení nebol na úhradu žalobkyňou uplatňovanej pohľadávky daný súhlas aj ďalšieho člena zdrużenia. Okresný súd Banská Bystrica postupom podľa § 12 ods. 4 zákona o upomínacom konaní, ktoré je v zákone systematicky upravené pod rubrikou Odmietnutie odporu, zisťoval, či žalobkyňa a žalovaná faktúru, ktorá sa týka uplatneného nároku, uviedli vo svojich kontrolných výkazoch. Z odpovede Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky ako orgánu štátnej správy v oblasti daní, poplatkov a colníctva vyplýva,

že žalobkyňa I & B s.r.o., Sebechleby 387, IČO: 46 604 588 uviedla faktúru č. 230006 vo svojich kontrolných výkazoch DPH v časti A.2., zatiaľ čo žalovaná HYCA s.r.o., Pezinok, Vničníarska cesta 9, IČO: 35 900 008 predmetnú faktúru neuviedla vo svojich kontrolných výkazoch DPH (č. l. 115 spisu). Následne Okresný súd Banská Bystrica podľa § 14 ods. 1 zákona o upomínacom konaní vyzval žalobkyňu, aby sa k odporu vyjadrila a navrhla pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku.

13. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k odporu namietala, že žalovaná neuviedla žiadne zásadné skutočnosti a ani náležite nevysvetlila, z akých dôvodov faktúru č. 230006 neuznáva. K tvrdeniam žalovanej, že faktúru nevedie v účtovníctve, ani ju neuviedla v kontrolnom výkaze DPH, žalobkyňa namietala, že žalovaná jej faktúru do podania žaloby nevrátila a ani ju nerozporeovala, teda neexistuje žiadny logický dôvod, pre ktorý by žalovaná predmetnú faktúru nemala evidovať. V ďalšej časti vyjadrenia s nadpisom Vyjadrenie k skutkovým tvrdeniam Žalovaného žalobkyňa poukázala na to, že základný právny rámec spravovania a uhrádzania finančných prostriedkov medzi členmi Združenia Lešť vyplýva zo zmluvy o združení uzatvorenej medzi stranami sporu dňa 13. júna 2022 (ďalej len „zmluva o združení“). V zmysle čl. 7 bodu 7.7.4 zmluvy o združení bol každý člen združenia pri prácach realizovaných samostatne jednotlivými členmi povinný po skončení fakturačného obdobia vyhotoviť súpis prác v súlade so Zmluvou o dielo č. 2022/119 (v znení jej dodatkov), uzatvorenou dňa 28. júla 2022 medzi Združením Lešť a Centrom výcviku Lešť ako objednávateľom. Súpis prác potvrdený objednávateľom následne slúžil ako podklad pre fakturáciu. Podľa rovnakého zmluvného dojednania bola žalovaná ako vedúci člen Združenia Lešť povinná uhradiť členovi združenia faktúru po tom, ako objednávateľ uhradil faktúru vystavenú vedúcim členom združenia, do ktorej bolo príslušné vyúčtovanie zahrnuté. K tvrdeniu žalovanej, že na úhradu žalobkyňou uplatňovanej pohľadávky nebol daný súhlas ďalšieho člena združenia v zmysle bodu 7.3.3 zmluvy o združení, žalobkyňa uviedla, že podľa tohto bodu mali mať všetci členovia združenia dispozičné - podpisové právo nakladať s prostriedkami na osobitnom účte spoločne, pričom k nakladaniu s týmito prostriedkami mal byť potrebný podpis jedného oprávneného zástupcu každého člena združenia. Tento bod zmluvy o združení však v skutočnosti nebol nikdy premietnutý do praxe. Žalobkyni doposiaľ nebolo zriadené dispozičné právo k osobitnému účtu Združenia Lešť a podľa jej dostupných informácií pre nakladanie s prostriedkami na osobitnom účte nie je potrebný súhlas ďalšieho člena združenia, resp. žalovaná nepredložila žiadny dôkaz o opaku. Na základe uvedeného žalobkyňa navrhla, aby Okresný súd Banská Bystrica odpor žalovanej ako podaný bez vecného odôvodnenia odmietol a ak ho neodmietne, aby sa v súdnom konaní pokračovalo na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku.

14. V prejednávanej veci považoval Najvyšší súd SR za kľúčové posúdenie, či žalovaná vecne odôvodnila odpor a tiež, či boli splnené podmienky pre prísnejšie posudzovanie vecného odôvodnenia odporu v zmysle druhej vety § 11 ods. 4 zákona o upomínacom konaní. Žalovaná v odpore proti platobnému rozkazu uviedla, že uplatnený nárok nie je opodstatnený, pretože sa opiera o súpis prác, ktoré neboli v súlade so zmluvou o dielo, zmluvou o združení a projektovou dokumentáciou odkomunikované, одобrené a prevzaté. V zmysle uvedeného bola fakturácia žalobkyne rozporovaná aj pôvodným vedúcim členom združenia v rámci e-mailovej komunikácie a takisto ani v zmysle bodu 7.3.3 uvedenej zmluvy o združení nebol na úhradu žalobkyňou uplatňovanej pohľadávky daný súhlas ďalšieho člena združenia. K tejto argumentácii sa vyjadrila žalovaná, ktorá svoj postup v danej veci odôvodňovala poukazom na bod 7.7.4 zmluvy o združení, z ktorého vyplýva povinnosť každého člena združenia, pri prácach realizovaných samostatne jednotlivými členmi, po skončení fakturačného obdobia vyhotoviť súpis prác (slúžiaci ako podklad pre fakturáciu) v súlade so zmluvou o dielo č. 2022/119 z 28. júla 2022 a tiež povinnosť vedúceho člena združenia (žalovanej) uhradiť členovi združenia faktúru po tom, ako objednávateľ uhradil faktúru vystavenú vedúcim členom združenia. K poukazu žalovanej na bod 7.3.3 zmluvy o združení žalobkyňa namietala, že tento nebol nikdy premietnutý do praxe, žalobkyni doposiaľ nebolo zriadené dispozičné právo k osobitnému účtu Združenia Lešť a podľa jej informácií pre nakladanie s prostriedkami na osobitnom účte nie je potrebný súhlas ďalšieho člena združenia. Z uvedeného je zrejmé, že strany sporu majú rozdielny názor na to, ako vykladať príslušné ustanovenia zmluvy o združení zo dňa 13. júna 2022, ktorú žalobkyňa predložila ako prílohu návrhu na vydanie platobného rozkazu (č. l. 9 až 12 spisu). Keďže žalovaná v podanom odpore spochybnila oprávnenie žalobkyne vystaviť predmetnú faktúru a svoju povinnosť na jej základe plniť, a to aj s poukazom na konkrétne dojednanie zmluvy o združení, ktorá aj podľa názoru žalobkyne predstavuje základný právny

rámec spravovania a uhrádzania finančných prostriedkov medzi členmi Združenia Lešť, podľa názoru Najvyššieho súdu SR nemožno uvažovať o tom, že odpor žalovanej nie je vecne odôvodnený.

15. Čo sa týka povinnosti podľa druhej vety § 11 ods. 4 zákona o upomínacom konaní uviesť také skutočnosti, ktoré závažným spôsobom spochybňujú žalobcom uplatnený nárok a svoje tvrdenia v lehote na podanie odporu osvedčiť listinnými dôkazmi, touto povinnosťou (pre úspešné uplatnenie odporu) žalovaná nebola zaťažená. Takúto povinnosť by žalovaná mala len vtedy, ak by faktúru žalobkyne uviedla vo svojom kontrolnom výkaze podľa osobitného predpisu, ktorým sa rozumie zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Podľa zistení Okresného súdu Banská Bystrica však žalovaná predmetnú faktúru so svojom kontrolnom výkaze DPH neuviedla. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj „upomínací súd“) preto nemohol posudzovať vecné odôvodnenie odporu žalovanej podľa § 11 ods. 4 vety druhej zákona o upomínacom konaní.

16. Posudzovanie odporu prichádza do úvahy pri skúmaní dôvodov na odmietnutie odporu podľa § 12 zákona o upomínacom konaní. Ak upomínací súd nezistí dôvod na odmietnutie odporu, teda ani ten, spočívajúci v absencii vecného odôvodnenia, pre zhmotnenie tohto svojho záveru zákon o upomínacom konaní (ani iný zákon) neustanovuje pre upomínací súd inú povinnosť, ako pristúpiť k výzve adresovanej žalobkyne podľa § 14 ods. 1 zákona o upomínacom konaní. Z tohto postupu implicitne vyplýva, ako upomínací súd posúdil splnenie náležitostí odporu. Pre správnosť procesného postupu upomínacieho súdu sa nevyžaduje osobitná písomnosť o výslovných záveroch prijatých v rámci hodnotenia odôvodnenia odporu. Na uvedenom závere nič nemení ani skutočnosť, že žalobkyňa vo vyjadrení k odporu výslovne namietala, že žalovaná neuviedla žiadne zásadné skutočnosti a náležite nevysvetlila, z akých dôvodov faktúru neuznáva, pretože upomínací súd nebol povinný sa s takouto námietkou osobitne vysporiadať. Takýto postup upomínacieho súdu nie je v rozpore so žiadnym kogentným ustanovením zákona, keďže žiadne výslovne neustanovuje inak a súčasne z toho nemožno vyvodzovať, že upomínací súd sa odporom žalovanej nezaoberal, resp. naň podľa § 15 ods. 4 zákona o upomínacom konaní neprihliadal.

17. Zo spisu vyplýva, že návrh na vydanie platobného rozkazu bol podaný na Okresný súd Banská Bystrica dňa 21. júla 2023, t. j. už po nadobudnutí účinnosti zákona č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov (ďalej len „zákon č. 150/2022 Z. z.“) a zákona č. 398/2022 Z. z. ktorým sa mení zákon č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Týmto zákonmi bola zavedená tzv. reforma súdnej mapy, a to s účinnosťou od 1. júna 2023. Uvedená reforma zaviedla (o. i.) špecializáciu výkonu súdnictva tzv. bratislavskými mestskými súdmi, a to rozdelením agendy piatich okresných súdov medzi štyri mestské súdy, z ktorých každý je príslušný pre inú agendu. Tejto špecializácii zodpovedá aj novelizovaná úprava kauzálnej príslušnosti v CSP (tretí oddiel, tretia hlava, prvá časť, CSP), kde podľa § 22 písm. a) CSP platí, že na konanie v obchodnoprávných sporoch je príslušný Mestský súd Bratislava III pre obvod Krajského súdu v Bratislave.

18. Vec predkladajúci súd výslovne nespochybnil, že nejde o obchodnoprávny spor. Obchodnoprávnemu charakteru predmetného sporu nasvedčuje skutočnosť, že ide o spor medzi dvoma podnikateľmi - obchodnými spoločnosťami s ručením obmedzeným, ktoré majú v predmete podnikania (o. i.) realizácie stavieb. Uplatnený nárok má podľa žaloby základ v bode 7.7.4 zmluvy o združení, ktorá je síce ako zmluvný typ upravená výlučne v Občianskom zákonníku, avšak ako vyplýva z čl. 1, účelom združenia je spoločná príprava a podanie spoločnej ponuky do súťaže (verejného obstarávania), resp. inak označeného ponukového alebo súťažného konania na realizáciu stavby (v zmluve bližšie špecifikovanej) a v prípade úspechu v súťaži, tiež následná spoločná realizácia predmetnej stavby. Ide teda nepochybne o združenie právnických osôb na účely spoločného podnikania.

19. Pri existencii kauzálnej príslušnosti je miestne príslušný súd, ktorý je zároveň kauzálny príslušný v danej veci. Keďže Civilný sporový poriadok nemá žiadne špeciálne ustanovenia, podľa ktorých by sa určil kauzálny príslušný súd v prípade, ak nie je zároveň aj miestne príslušným súdom, určujúcim bude, do ktorého obvodu kauzálny príslušného súdu (obvodu krajského súdu) spadá inak všeobecne určený miestne príslušný súd. Kauzálna príslušnosť tak v tomto prípade nahradí miestnu príslušnosť. Z tohto dôvodu treba vychádzať najskôr z ustanovení CSP upravujúcich miestnu príslušnosť súdov a následne

určiť, či takto určený miestne príslušný súd je vo veci súčasne aj kauzálne príslušným, prípadne do ktorého obvodu kauzálne príslušného súdu takto určený miestne príslušný súd spadá (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Ndc/6/2019 z 30. mája 2019). V posudzovanom prípade prichádza do úvahy výlučne aplikácia § 13 v spojení s § 15 CSP (všeobecná miestna príslušnosť), podľa ktorých je na konanie v prvej inštancii miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ktorým sa v prípade, ak je žalovaný právnická osoba, rozumie súd, v ktorého obvode má právnická osoba sídlo. Žalovaná obchodná spoločnosť má sídlo v meste Pezinok, preto je podľa § 15 v spojení s § 22 písm. a) CSP na konanie miestne a kauzálne príslušný Mestský súd Bratislava III, ako súd kauzálne príslušný (na konanie v obchodnoprávných sporoch) pre obvod Krajského súdu v Bratislave, v ktorého obvode sa nachádza tiež sídlo žalovanej [§ 3 ods. 2 písm. c) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov].

20. Keďže odpor žalovanej proti platobnému rozkazu bol vecne odôvodnený, pričom sa nevyžadovalo prísnejšie posudzovanie odôvodnenia podľa druhej vety § 11 ods. 4 zákona o upomínanom konaní, Okresný súd Banská Bystrica postupoval správne, keď vec (na základe návrhu žalovanej na pokračovanie v konaní) postúpil Mestskému súdu Bratislava III ako súdu miestne a kauzálne príslušnému na jej prejednanie podľa príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku. Nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu je nedôvodný, keďže nebolo potrebné rozhodnúť o odmietnutí odporu proti platobnému rozkazu, na čo by bol inak kauzálne príslušný Okresný súd Banská Bystrica podľa § 2 zákona o upomínanom súde.

21. Najvyšší súd SR vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že na prejednanie a rozhodnutie predmetného sporu je príslušný Mestský súd Bratislava III.

22. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu SR pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.